

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 03.03.2025

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 03.03.2025

Luontoposiitiivisuustiekartta

4344/11.00.00.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Projektipäällikkö Hanna Mattila, p. 044 482 6224

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 482 6376

Päätös

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy luontoposiitiivisuustiekartan.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahti on kaupunginhallituksen päätöksellä sitoutunut tavoittelemaan luontoposiitiivisuutta vuonna 2030. Luontoposiitiivisuustiekartta sisältää käytännön toimenpiteitä, joilla aloitetaan matka kohti luontoposiitiivisuutta. Tiekarttaa päivitetään kahden vuoden välein.

Tausta

Lahden kaupunki on strategiassaan sitoutunut vahvistamaan luonnon monimuotoisuutta ja strategian kärkihankkeen "Johtava ympäristökaupunki" toimenpiteeksi on valittu "Edistämme luontoposiitiivisuutta".

Lahden kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 7.10.2024 § 354, että Lahti tavoittelee luontoposiitiivisuutta 2030. Luontoposiitiivisuus on sitä, että luonnon monimuotoisuus lisääntyy, eikä heikkene. Tällöin ihmistoimien yhteisvaikutus luonnon monimuotoisuuteen on positiivinen eli luonnon hyvinvointia vahvistavaa.

Käytännössä luontoposiitiivisuus tarkoittaa sitä, että vähennetään maankäytöstä aiheutuvaa painetta luonnon monimuotoisuudelle, parannetaan luontoympäristöjen tilaa ja lisätään luonnon monimuotoisuutta rakennettuun ympäristöön. Hankinnoilla tuetaan luonnon monimuotoisuutta. Yritysten toiminnassa luontoposiitiivisuus tarkoittaa luontoa vahvistavan liiketoiminnan kehittämistä.

Lahden kaupungin luontoposiitiivisuustyö käynnistyi vuonna 2023 yhdessä Sitran ja Kestävä Lahti-säätiön kanssa. Taustalla vaikutti globaali biodiversiteettisopimus, joka solmittiin joulukuussa 2022. Sen mukaan globaalisti luonnon köyhtyminen pysäytetään 2030 mennessä ja sen jälkeen luonto elpyy.

Tammikuussa 2025 valmistui LUT-yliopiston selvitys Lahden kaupungin luontojalanjäljestä. Selvityksen mukaan Lahden hankinnoista suurin luontojalanjälki aiheutuu investoinneista, elintarvikkeista, ICT-palveluista ja -laitteista sekä lämmityksestä. Alueellisen luontojalanjäljen osalta selvityksessä huomattiin, että valtaosa haitoista maailman luonnolle aiheutui kasvihuonekaasupäästöistä. Luontojalanjälki on yksi tapa tarkastella kaupungin toiminnassa ja alueella tapahtuvaa luontovaikutusta.

Luontoposiitiivisuustiekartta

Lahden kaupungin ja sidosryhmien toiminta vaikuttaa luontoon Lahdessa ja Lahden rajojen ulkopuolella. Luontoposiitiivisuustiekartan toimenpiteillä pyritään vahvistamaan luonnon monimuotoisuutta ja minimoimaan haitallinen

luontovaikutus. Luontoposiitivisuus saavutetaan, kun luonnolle tuotetut hyödyt ylittävät luonnolle aiheutetut haitat.

Seuranta tehdään vuosittain ilmastotyön vuosiraportoinnin yhteydessä. Tiekarttaa päivitetään kahden vuoden välein niin, että vuonna 2030 Lahti on luontoposiitivinen. Luontoposiitivisuustiekartassa määritetyt toimenpiteet auttavat resurssien kohdentamisessa ja luontoposiitivisuutta koskevassa päätöksenteossa. Tiekartan toimenpiteet ovat osin jatkuvaa normaalin toiminnan puitteissa tehtävää työtä ja osin selvitys- sekä suunnittelutarpeita.

Ohjelman toimenpiteet on aikataulutettu, mutta käytännön toteutus tehdään vuosittaisten budjettien raameissa ja mahdollisen ulkopuolisen rahoituksen avulla.

Tiekartta on valmisteltu yhteistyössä kaupungin eri yksiköiden ja sidosryhmien kanssa. Tiekartassa on yhteensä 30 kaupungin omaa toimenpidettä liittyen seuraaviin teemoihin: Maankäyttö ja luonnonympäristö; Tieto, osaaminen ja koulutus; Kulutus ja hankinnat; Luontoa vahvistava liiketoiminta; Terveys, hyvinvointi ja työ sekä johtaminen ja viestintä.

Lisäksi 19 sidosryhmäorganisaatiota on sitoutunut esittämiinsä toimenpidekokonaisuuksiin.

Luontoposiitivisuuden mittarit

Luontoposiitivisuuden yhteistä mittarointia ollaan vasta kehittämässä. Tällä hetkellä luontoposiitivisuuden kehittymistä voidaan seurata monenlaisilla luonnon tilaa kuvaavilla mittareilla. Lahden kaupunki on päätenyt mittaamaan luontoposiitivisuutta kymmenen eri mittarin avulla, näitä ovat mm. viherpeitteisyys taajama-alueilla, ennallistettujen alueiden pinta-ala, luonnonsuojelualueiden pinta-ala suhteessa kokonaispinta-alaan sekä lintulajien esiintyvyyden muutos. Mittarien

soveltuvuutta tarkastellaan tiekartan seurannan yhteydessä ja mittareita voidaan myös muuttaa.

Luontoposiitiivisuustiekartan toimenpiteiden vaikutusten arviointi

Lahden kaupungin Luontoposiitiivisuustiekartan toimenpiteiden vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, kuntalaisiin, muuhun ympäristöön ja talouteen on arvioitu. Selvityksen mukaan luontoposiitiivisuustiekartan toimenpiteillä arvioitiin olevan positiivisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, muuhun ympäristöön sekä kuntalaisten terveyteen, hyvinvointiin ja viihtyvyyteen. Toimenpiteiden arvioitiin myös tuovan lisää työtä yrityksille sekä tukevan yrityksiä kehittyvään lainsäädäntöön vastaamisessa. Toisaalta uudet vaatimukset julkisissa kilpailutuksissa voivat suosia isompia toimijoilta, joilla on paremmat mahdollisuudet vastata muuttuviin vaatimuksiin.

Johtopäätökset

Jotta Lahti voi saavuttaa luontoposiitiivisuuden 2030, tarvitaan muutoksia maankäyttöön, luonnonvarojen hyödyntämiseen, rakentamiseen, hankintoihin, opetukseen ja koulutukseen sekä monelle muulle alalle. Tähän tiekarttaan on kirjattu 45 toimenpidekokonaisuutta, jotka vievät kohti luontoposiitiivisuutta. Ne ovat askelia oikeaan suuntaan. Ne voivat olla ensimmäisiä vaiheita monimutkaisissa kokonaisuuksissa. Ne eivät kuitenkaan vielä riitä, että Lahti olisi luontoposiitiivinen vuonna 2030. Tiekarttaa päivitetään kahden vuoden välein, jotta voimme tarkentaa toimenpiteitä ja lisätä niiden vaikuttavuutta myöhemmässä vaiheessa.

Luontoposiitiiviseksi pääseminen edellyttää sitä, että tulevana vuosina varmistetaan toimenpiteiden oikea suunta ja tahti. Luontoposiitiivisuustyöhön on jo saatu mukaan

laaja joukko kaupunkiorganisaatiota sekä sidosryhmiä. Tälle pohjalle on hyvä rakentaa tulevien vuosien työ.

Seuranta ja raportointi

Tiekartan toimenpiteiden ja mittareiden seuranta tehdään vuosittain ilmastotyön vuosiraportoinnin yhteydessä. Tiekarttaa päivitetään kahden vuoden välein. Toimenpiteet viedään Lahden ympäristövahtiin, jossa niiden edistymistä voi avoimesti seurata vuositasolla.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote valmistelijat